

Lättläst sammanfattning av Undersökning om läsvanor och läsförmåga bland Sveriges invånare

Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, vill ta reda på hur bra Sveriges invånare är på att läsa, och vad de har för läsvanor.

Därför tog vi på MTM hjälp av Statistiska Centralbyrån, SCB, och gjorde en undersökning. Vi ringde 2 tusen vuxna personer för att ställa frågor. Knappt hälften av personerna, 46 procent, svarade på frågorna. Det är tillräckligt många personer som har svarat för att vi kan veta att svaren gäller för hela Sveriges befolkning.

Här är några exempel på frågor vi ställde:

- Kan du läsa?
- Vill du helst läsa digitalt på skärm eller på papper?
- Behöver du hjälpmedel för att läsa?
- Tycker du det är roligt att läsa?
- Har du en funktionsnedsättning som hindrar dig när du läser?

Det här kom vi fram till:

Resultat som handlar om läsförmåga

De flesta personer som bor i Sverige är bra på att läsa.

95 procent av de som svarade på undersökningen tycker att de läser bra, eller mycket bra.

Men en del personer tycker det är svårt att läsa.

- 1 procent svarar att de inte kan läsa alls
- 3 procent tycker att de är dåliga på att läsa
- 2 procent säger att de behöver hjälpmedel för att läsa.

Ett hjälpmedel kan vara talböcker, lättläst, punktskrift, skärmläsningsprogram eller talsyntes. Glasögon och linser räknas inte som hjälpmedel.

86 procent av befolkningen läser helst på svenska.

6 procent läser helst på engelska.

8 procent läser hellre på andra språk än svenska eller engelska.

Fler kvinnor än män tycker att de är mycket bra på att läsa.
46 procent av kvinnorna tycker att de läser mycket bra.
34 procent av männen tycker att de läser mycket bra.

Resultat som handlar om svårigheter med texter

- 15 procent har svårt att läsa långa texter
- 15 procent blir trötta av att läsa
- 20 procent tycker det är svårt att läsa och förstå svåra texter
- 10 procent tycker att information från myndigheter är svår att förstå
- 25 procent undviker långa texter

Vad läser vi mest?

De flesta, 86 procent, tycker att det är roligt att läsa.
Vi frågade vilken sorts texter som de tillfrågade läser mest.
Nyheter är det som vi läser allra mest,
följt av sociala medier, böcker och tidskrifter.

75 procent av befolkningen
läser nyheter varje dag.
Fler män än kvinnor
läser nyheter varje dag.
Ju äldre personen är
desto oftare läser hen nyheter varje dag.

56 procent av befolkningen
läser sociala medier varje dag.

23 procent av befolkningen
läser böcker varje dag.
Lika många svarar
att de läser böcker minst en gång varje vecka.

Den grupp som ägnar mest tid åt att läsa böcker
är kvinnor som är 50 år eller äldre.
Personer som föredrar att läsa texter på papper
läser oftare böcker
än de som hellre läser texter digitalt.

18 procent av befolkningen läser tidskrifter
varje dag,
och 34 procent läser tidskrifter varje vecka.

Personer som är unga,
läser inte tidskrifter lika ofta som äldre.
De som har en funktionsnedsättning

och de som tycker att de är sämre på att läsa läser inte heller tidskrifter ofta.

87 procent av befolkningen läser information som kommer från kommuner och myndigheter. Men 11 procent av befolkningen tycker att information från kommuner och myndigheter är svår att förstå.

På skärm eller papper?

70 procent läser hellre texter på papper än på digital skärm.
20 procent väljer helst att läsa digitalt på skärm.
10 procent tycker inte att det spelar någon roll om de läser på papper eller på skärm.
Äldre personer läser mer och oftare tryckt text på papper än yngre personer.

Vad är svårt?

De personer som tycker det är svårt att läsa tycker framför allt att det är jobbigt med långa texter och texter som inte är på det språk som de vill ha.
11 procent av befolkningen tycker att information från kommun och myndigheter är svår att förstå.

12 procent av befolkningen svarar att de inte läser information från kommun och myndigheter.

25 procent av läsarna undviker att läsa långa texter. Bland de som svarat att de undviker långa texter är det många personer med funktionsnedsättning och som använder hjälpmedel när de läser. Det är också många personer som föredra att läsa på andra språk än svenska.

Funktionsnedsättning och läsning

Ungefär 30 procent av personer med funktionsnedsättning tycker också att funktionsnedsättningen hindrar dem när de läser.

10 procent tycker inte att funktionsnedsättningen hindrar läsningen eftersom de använder någon sorts hjälpmedel.

Undersökningen visar inte om de övriga 20 procenten inte vill använda hjälpmedel eller om de inte känner till att det finns hjälpmedel för läsning.

15 procent av befolkningen
tycker att det är ansträngande att läsa.
De blir trötta av det.
De är framför allt personer som har funktionsnedsättning,
de som använder hjälpmedel för läsning
och de som hellre läser på andra språk än svenska.

Vad gör läsning enklare?

Vi har också frågat läsarna,
vad som kan göra det enklare för dem att läsa.

86 procent av läsarna
tycker att enklare och kortare texter
underlättar läsningen.

68 procent anser att större teckensnitt än vanligt
underlättar läsningen.

49 procent av läsarna
tycker det underlättar läsningen
om de får texten uppläst,
samtidigt som de läser texten på papper eller skärm.

59 procent tycker
att det blir enklare att läsa
om det finns bilder till texten.

51 procent av läsarna
tycker det underlättar läsningen
om det också finns film till texten.

Grupper som vi inte nått med undersökningen

Vi som har gjort undersökningen
tror att det kan finnas personer
som har svårt att läsa
och som inte har varit med och svarat
på den här undersökningen.

Det kan till exempel vara
personer med afasi,
som har svårt att svara på frågor i telefon.
Det kan också vara personer
som har väldigt svårt att läsa
och som inte vill eller kan berätta om det
i en undersökning.

MTM tänker ställa frågor till dem också,
men på ett annat sätt.

